

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ผลิตไฟฟ้าเพื่อความสุขของคนไทย

<http://www.egat.co.th>

เขื่อนจุฬาภรณ์

ความเป็นมา

โครงการน้ำพรม ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้ดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างเขื่อนและโรงไฟฟ้าเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ งานก่อสร้างแล้วเสร็จและสามารถจ่ายไฟฟ้าได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนและโรงไฟฟ้าเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๖ พร้อมทั้ง พระราชทานพระนามสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ขนานนามเขื่อนว่า เขื่อนจุฬาภรณ์

เขื่อนห้วยกุ่ม ห่างจากเขื่อนจุฬาภรณ์ลงไปทางใต้ประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ในพื้นที่ตำบลหนองโพนงาม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นที่ตั้งของเขื่อนห้วยกุ่ม ที่ก่อสร้างขึ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงทราบถึงการขาดแคลนน้ำของพื้นที่การเกษตร บริเวณลุ่มน้ำพรมตอนล่างเขื่อนห้วยกุ่มก่อสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ แล้วเสร็จเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนและโรงไฟฟ้า เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ โรงไฟฟ้ามีขนาดกำลังผลิต ๑,๓๐๐ กิโลวัตต์ อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถระบายน้ำช่วยพื้นที่การเกษตรในการเพาะปลูกฤดูแล้งของอำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ในพื้นที่ประมาณ ๕๐,๓๐๐ ไร่

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ผลิตไฟฟ้าเพื่อความสุขของคนไทย

<http://www.egat.co.th>

ลักษณะเขื่อนและโรงไฟฟ้า

ลักษณะเขื่อน เขื่อนจุฬาภรณ์มีลักษณะเป็นแบบหินถมแกนกลางเป็นดินเหนียวบดอัดทับแน่นด้วยหินและกรวด ตัวเขื่อนยาว ๗๐๐ เมตร สันเขื่อนกว้าง ๘ เมตร สูง ๗๐ เมตรระดับสันเขื่อนอยู่ที่+๗๖๓.๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง (รทก.) อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๑๘๘ ล้านลูกบาศก์เมตร

โรงไฟฟ้า โรงไฟฟ้าตั้งอยู่บริเวณเขาใกล้กับลำน้ำสุ ซึ่งอยู่อีกฟากหนึ่งของตัวเขื่อนในการผลิตไฟฟ้า กฟผ. ทำการชักน้ำจากหน้าเขื่อนบริเวณฝั่งซ้ายของลำน้ำ ผ่านอุโมงค์ซึ่งเจาะทะลุภูเขาไปหมุนเครื่องกังหันน้ำที่ตั้งอยู่ในหุบเขาอีกด้านหนึ่งโรงไฟฟ้าติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาด ๒๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ จำนวน ๒ เครื่อง รวมกำลังผลิต ๔๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ ๕๗ ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง

ประโยชน์ เขื่อนจุฬาภรณ์เป็นเขื่อนที่มีความสำคัญมากอีกเขื่อนหนึ่งต่อการพัฒนาพลังงานไฟฟ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชนได้อย่างเพียงพอ เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ที่ให้ประโยชน์ต่อการชลประทานช่วยระบายน้ำเพื่อการเพาะปลูกในฤดูแล้งในพื้นที่การเกษตรตาม ลำน้ำพรมประมาณ ๕๐,๓๐๐ ไร่ และตามลำน้ำเขินประมาณ ๒๐,๘๐๐ ไร่ นอกจากนี้ อ่างเก็บน้ำยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งบริเวณโดยรอบของที่ตั้งตัวเขื่อนมีทิวทัศน์สวยงามมาก มีอากาศเย็นสบายตลอดปีจนได้สมญาว่าเป็น “สวิตเซอร์แลนด์ของประเทศไทย” เขื่อนจุฬาภรณ์จึงเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อนอีก แห่งหนึ่งของภูมิภาคนี้

เขื่อนพรมธรรมา กฟผ. ได้สร้างเขื่อนขนาดเล็กขึ้นชื่อ เขื่อนพรมธรรมาปิดกั้นลำห้วยฝั่งซ้ายของเขื่อนจุฬาภรณ์ห่างออกไปประมาณ ๕00 เมตร เมื่อ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๒๔ การก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๕ สามารถชักน้ำเพิ่มปริมาณน้ำที่ไหลลงอ่างเก็บน้ำของเขื่อนจุฬาภรณ์ได้ปีละประมาณ ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

สถานที่ท่องเที่ยว จังหวัดชัยภูมิ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อีกมากมายนอกเหนือจากเขื่อนจุฬาภรณ์ อาทิ อนุสาวรีย์ พระยาภักดีชุมพล (แล) ศาลเจ้าพระยาแลปราสาทภูวนอุทยานน้ำตกตาดโตน ป่าหินงาม เป็นต้น

เส้นทางคมนาคม ชัยภูมิ เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่เกือบกึ่งกลางของประเทศห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๓๔๐ กิโลเมตร การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ กรุงเทพฯ -สระบุรี แล้วเลี้ยวขวาไปใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ จนถึงอำเภอชุมแพ แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามเส้นทางสู่อำเภอหล่มสัก จะพบทางแยกซ้ายมือ เข้าสู่เขื่อน จุฬาภรณ์ ระยะทาง๓๙ กิโลเมตร

สรุป เขื่อนจุฬาภรณ์ ช่วยส่งเสริมให้ระบบการผลิตและส่งกระแสไฟฟ้า ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความมั่นคง ยิ่งขึ้นกิจการต่างๆ ที่ต้องอาศัยไฟฟ้าประกอบการก็จะเกิดขึ้น หรือขยายออกไปเป็นการ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน เขื่อนแห่งนี้จึงอำนวยประโยชน์ ให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง